Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 39 (241) | ГОД VI | БЕЛАСТОК 24 ВЕРАСНЯ 1961 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

Леанід Мартынаў

СЛЕД

А ты?
Ўваходзячы ў любыя
Дамы,
І новыя й старыя,
На ўсходы ўзняўшыся крутыя,
Ў кватэры светлыя чужыя,
Пад гукі клавіш піяніна
Нядбайна гледзячы на свет,
Скажы:
Які ты след пакінеш?
Ці след,
Каб выцерці паркет
І скоса паглядзеці ўслед,
Ці той
Нябачны ў душах след,
На многа зім, на многа лет?

Пераклаў **А. Звонак**

І Ў МАЛЕШАХ ШКОЛА ТЫСЯЧАГОДДЗЯ

Многія вёскі, а асабліва школьнікі, дачакаліся прыгожых і прасторных школ. Дачакалася і вёска Малешы на Бельшчыне. Тут пабудавана школа - помнік тысячагоддзя Польскай дзяржавы.

Новы навучальны год быў тут вельмі ўрачысты. Школьнікі маюць ахвоту лепш вучыцца, а настаўнікі яшчэ больш плённа працаваць.

У Вульцы працуюць

Добра працуе сельскагаспадарчы гурток у Вульцы (Гайнаўскі пав.). Налічвае ён 13 членаў. Старшынёю з'яўляецца Іван Аляксеюк.

Гурток мае камплект палявых машын і трактар. Сярэдні ўраджай збожжавых культур дасягнуў у гэтым годзе 16 цэнтнераў з гектара. У тым ліку ўраджай жыта даў 19 цэнтнераў з гектара, а пшаніцы 22 цэнтнеры.

Мясцовыя гаспадары пераканаліся, якое вялікае значэнне мае агратэхнічны падыход да апрацоўкі зямлі і механізацыя сельскіх работ. Аб гэтым сведчыць ураджай у гурткоўцаў. **(ся)**

„Яго бацька"

Гэтымі днямі ГП БГКТ надрукавала п'есу Яўгена Васілёнка — «Яго бацька». Закранаецца ў ёй тэма сям'і, кахання і падыходу да жыццёвых з'яў.

У п'есе «Яго бацька» выступае ўсяго 4 асобы — Сцяпан, яго жонка Кацярына, сын Толік і былы муж Кацярыны, Максім. Дэкарацыя простая і лёгкая да пастаноўкі на вясковай сцэне.

Высылаецца бясплатна. Пісаць па адрасу:
— Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa, m. Białystok, ul. Warszawska 11. (Wypożyczalnia repertuarowa)

(СЯ)

ПЛЁН НЯСЕМ, ПЛЁН...

10 верасня ў Варшаве на стадыёне Х-годдзя адбыліся ўрачыстасці Цэнтральных дажынак. На «Свята плёнаў» са ўсіх куткоў Польшчы прыехалі дэлегацыі сялян і рабочых, разам каля 50 тыс. асоб. Варшава сустрэла гасцей вельмі сардэчна. Інакш і не магло быць. У гэтым годзе нашыя сяляне маюць вялікія дасягненні.

У сваёй прамове Гаспадар Дажынак І-шы сакратар ЦК ПАРП Уладзіслаў Гамулка між іншым сказаў:

«Сёлеташні ўраджай нашай сельскай гаспадаркі найбагатшы за ўсе гады. Паводле першай ацэнкі дзяржаўнай інспекцыі плёнаў атрымалі мы ва ўсёй краіне сярэдні плён чатырох збожжаў 17,7 квінталя з гектара, а сяляне Апольшчыны, Ніжняга Шлёнска і паморскай зямлі перавысілі ў сярэднім 20 квінталяў з га».

Тав. Гамулка падкрэсліў, што гэтыя дасягненні не з'яўляюцца выпадковымі. Узрост плёнаў мае трывалую аснову. Дапамога дзяржавы, дапамога сацыялістычнай прамысловасці для сельскай гаспадаркі — злучаная з намаганнямі сялян, цягне наперад нашую сельскагаспадарчую вытворчасць. Галоўным заданнем, — сказаў Уладзіслаў Гамулка, — з'яўляецца ў далейшым павышэнне плёнаў збожжа з гектара. Павінны мы зрабіць усё, каб утрымаць гэты тэмп узросту плёнаў.

На здымку: уручэнне плёну — буханка хлеба Гаспадару Дажынак Уладзіславу Гамулку.

За гады Савецкай улады Беларусь стала квітнеючым садам. Вось яны, плады новага ўраджаю.

На стар. 2 чытайце цікавы артыкул Старшыні Савета Міністраў БССР аб ролі Беларусі ва ўсесаюзным падзеле працы.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

ВАПНАВАННЕ – СПРАВА НЕАБЫЯКАВАЯ

Сёння не трэба нашых земляробаў ужо больш пераконваць, колькі карысці ў атрыманні добрых плёнаў дае прымяненне штучных угнаенняў. Патрэбныя толькі пры гэтым яшчэ інструктарскія ўказанні аграномаў адносна якаснага і колькаснага падбору штучных угнаенняў для прымянення на паасобных глебах. Але цаліною ў далейшым застаецца ў свядомасці нашых земляробаў справа неабходнасці вапнавання глебы. Шмат земляробаў, на жаль, не разумее, што вапна патрэбная — і неабходная! — кіслай глебе, як і іншыя састаўныя часткі ўсяго ўгнаення. Барацьба за павышэнне ўраджайнасці палёў, якую падняла партыя, уводзіцца пры дапамозе службы рольнай у масы земляробаў, асабліва ў гэтым годзе. Справа механізацыі, справа рэпрадукцыйных (насенных) гаспадарак — наогул на першым месцы. Але не забыліся таксама аб забеспячэнні адпаведнай колькасці вапны нашым закіслым палям. І распаўсюджванне вапнавання глебы сталася таксама важным пунктам у працы раённых аграномаў у летня-асенні час.

Міколу Маркоўскага, раённага агранома ў ГРН Рынкі (Лапскі павет) сустракаем у грамадскай радзе. Ён са старшынёй рады Эдуардам Хомікам афармляе справы транспарту вапны.

— Ці ў вашым раёне ў мінулых гадах гаспадары вапнавалі свае палі? — пытаем.

(Працяг на стар. 4.)

АБ ВЫБАРАХ У ГФР ДА XVI СЕСІІ ААН

Нашыя прадбачанні адносна вынікаў выбараў у ГФР аказаліся правільнымі. Дзве сапернічаючыя паміж сабою партыі — хрысціянскіх дэмакратаў і сацыялдэмакратаў — не здабылі абсалютнай перамогі адна над другою. ЦДУ страціла большасць месц у Бундэстагу і зараз, каб утварыць урад, павінна шукаць сабе саюзніка. Калі яго не знойдзе, дык тады ў ГФР павінен паўстаць кааліцыйны ўрад, у склад якога ўвойдуць дагэтуляшнія сапернікі — ЦДУ і СПД.

Калі б у такі спосаб была вырашана справа складу новага ўрада, дык па сутнасці сітуацыя зусім не змянілася б, калі ўлічым, што супярэчнасці паміж гэтымі партыямі зводзяцца толькі да ўжывання розных зняважлівых слоў. Заходнегерманскія выбаршчыкі відавочна добра разумеюць сутнасць гэтых розніц паміж галоўнымі партыямі, калі ў мінулых выбарах значная іх частка падтрымала трэцюю па сіле партыю — Партыю свабодных дэмакратаў. У папярэднім Бундэстагу гэтая партыя мела толькі 8 % галасоў і 43 мандаты, а зараз мае 66 мандатаў. У выніку апошніх выбараў значэнне Партыі свабодных дэмакратаў выдатна ўзрасло, таму што без яе ні ЦДУ, ні СПД не здолеюць стварыць урада, у якім адна з гэтых партый мела б большасць. Па гэтай прычыне варта прысвяціць некалькі слоў гісторыі і праграме ФДП. Да 1956 г. свабодныя дэмакраты былі павязаныя з ЦДУ. Пазней, у 1957 г., яны ўвайшлі ў выбарчую кааліцыю з сацыялдэмакратамі. Аднак у час апошняй перадвыбарчай кампаніі свабодныя дэмакраты выступалі аддзельна.

Генеральны сакратар ФДП, Карл Герман Флях, наступным чынам характарызуе палітычную лінію партыі:

«...НАТО не з'яўляецца апошнім этапам на шляху германскай замежнай палітыкі. Каб аб'яднацца, варта было б парваць з НАТО. Нашая праграма абапіраецца на мірным дагаворы, на аб'яднанні і лакальным дагаворы аб бяспецы па-за рамкамі НАТО і Варшаўскага дагавору».

Бачым, што прынамсі на словах ФДП з'яўляецца найбольш прагрэсіўнай сілай Бундэстагу. Аднак у час цяперашніх палітычных таргоў у Бон многае можа змяніцца.

Зараз, калі ў Нью-Йорку пачынаецца пасяджэнне XVI Сесіі ААН, увага ўсіх накіроўваецца хутчэй у бок сядзібы гэтай арганізацыі. Там адбудуцца спрэчкі і асабістыя размовы, якія могуць палепшыць міжнародную сітуацыю і спрыяць умацаванню мірнага суіснавання народаў. Шмат карысці павінны прынесці размовы савецкага міністра замежных спраў Грамыка з амерыканскім сакратаром Раскам і брытанскім лордам Юмам. Гэтыя размовы могуць стацца ўступам да перагавораў па германскаму пытанню і ўсеагульнаму раззбраенню.

Вялікага значэння набывае таксама паездка міністра замежных спраў Бельгіі Спака ў Маскву. Калі Спак вырашыў замест у Нью-Йорк паехаць у Маскву, гэта азначае, што бачыць ён у гэтым большую карысць.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Друкуем у скарачэнні артыкул Старшыні Савета Міністраў БССР, які змясціла нядаўна на сваіх старонках «Эканамічная газета».

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ
у агульнасаюзным падзеле працы

Ц. К. КІСЯЛЁЎ
Старшыня Савета Міністраў БССР

Галоўнымі галінамі, якія вызначаюць спецыялізацыю Беларускага эканамічнага раёна і яго ролю ў агульнасаюзным падзеле працы, з'яўляюцца машына- і прыборабудаванне, металаапрацоўка. У мінулым годзе ў БССР было выраблена прамысловай прадукцыі прыкладна ў 35 разоў больш, чым да рэвалюцыі, і ў 4,3 раза больш, чым у перадваенным 1940 годзе. Валавая прадукцыя машынабудавання і металаапрацоўкі павялічылася ў параўнанні з 1940 годам у 21 раз, выраб электра- і цеплаэнергіі — амаль у 10 разоў. Рэзка ўзрос таксама выраб прадметаў народнага спажывання. **За першыя два гады сямігодкі ў нас выпушчана трактараў удвая, штучнага валакна — у 2,2 раза і матацыклаў — у 27 разоў больш, чым іх выпускалася ва ўсёй краіне ў 1940 годзе.**

Па аб'ёму выпуску некаторых важнейшых відаў прадукцыі **ў разліку на тысячу жыхароў Беларусь ужо апярэдзіла рад развітых капіталістычных краін:** па металарэзных станках — ЗША, Англію, Францыю і Японію: па грузавых аўтамабілях — Аўстрыю і Італію, па трактарах (без садоваагародных) — ЗША, Англію, Францыю, ФРГ і Італію

Аб дасягнутым нашай рэспублікай узроўні прамысловасці і яе ўдзельнай вазе ў агульнасаюзнай вытворчасці сведчыць, напрыклад, такі факт: займаючы па тэрыторыі шостае месца ў СССР, а па колькасці насельніцтва — пятае, Беларусь стаіць на другім месцы (пасля РСФСР) па выпуску трактараў, грузавых аўтамабіляў, металарэзных станкоў, піламатэрыялаў, аконнага шкла, скуранага абутку, панчошна-шкарпэткавых вырабаў, трыкатажнай бялізны, па вывазцы драўніны.

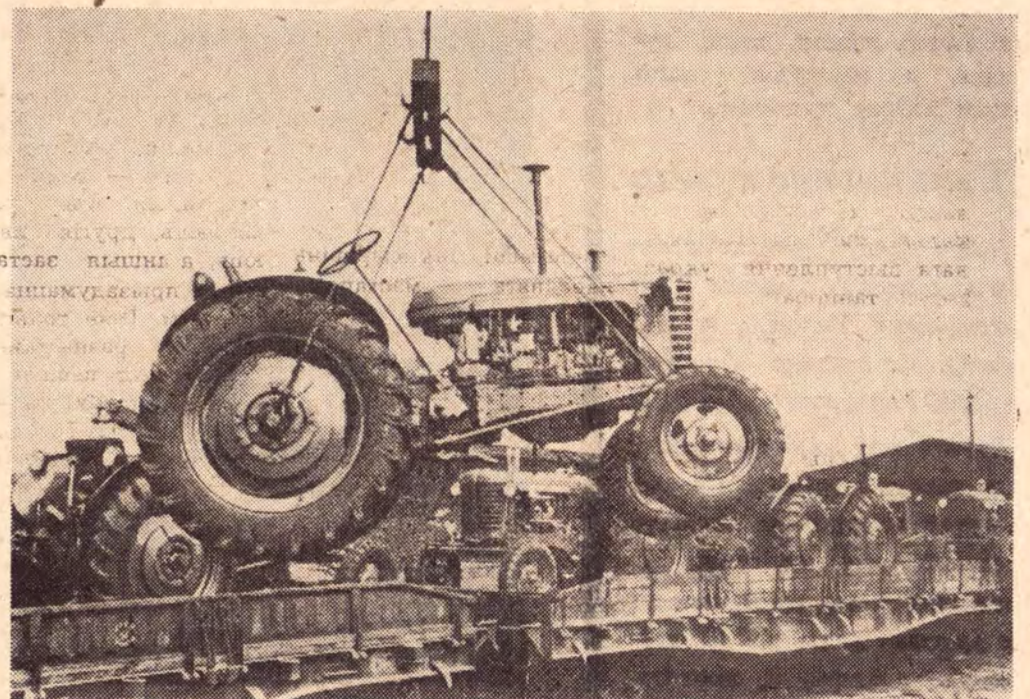
А якія здзіўляючыя перамены адбыліся ў сельскай гаспадарцы! Расшырыліся пасяўныя плошчы, павысілася ўраджайнасць, павялічылася пагалоўе жывёлы. У першым паўгоддзі гэтага года калгасы і саўгасы рэспублікі далі малака на 450,4 тысячы тон, або ў 2,4 раза больш, чым за ўвесь 1953 год. У разліку на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў вытворчасць мяса і сала (у забойнай вазе) склала ў мінулым годзе 41,1 цэнтнера супраць 23 цэнтнераў у 1953 годзе, малака — адпаведна 330 і 178 цэнтнераў. **Цяпер у Беларусі на душу насельніцтва атрымліваецца мяса больш, чым у Англіі і Нарвегіі, малака — больш, чым у Англіі, ФРГ, ЗША.**

Сельская гаспадарка рэспублікі аснашчана магутным паркам машын. На палях калгасаў і саўгасаў працуюць 60,8 тысячы трактараў (у 15-сільным вылічэнні), 10,6 тысячы зернавых камбайнаў, каля 34 тысяч грузавікоў і аўтацыстэрнаў, 3.800 бульбакамбайнаў і бульбаўборачных машын і г. д. Вядуцца вялікія работы па комплекснай механізацыі сельскагаспадарчай вытворчасці.

Нельга не сказаць і аб культурнай рэвалюцыі, што адбылася ў нас. Назавём толькі дзве лічбы. На 10 тысяч жыхароў рэспублікі прыпадаюць 72 студэнты вышэйшых навучальных устаноў — **больш, чым у любой капіталістычнай краіне Еўропы.** У народнай гаспадарцы занята 276 тысяч спецыялістаў з вышэйшай і спецыяльнай сярэдняй адукацыяй — больш, чым іх было ва ўсёй Расіі ў 1913 годзе.

Перадавая індустрыя, шырокая сетка чыгунак і аўтамабільных дарог,

(Працяг на стар. 4.)

Адпраўка новых трактараў на Мінскім трактарным заводзе.

Вяртаючыся ў атрад Мінай прастудзіўся. У роце ў яго стала суха, агнём гарэла галава і неймаверна разбаleліся зубы.

— Мо' за доктарам паслаць? — няўпэўнена запрапанаваў Кудзельскі.

— Выдумаў! Каб карнікі па дарозе і яго, і праваднікоў схапілі? — амаль рэзка абарваў Мінай. І раптам, сунуўшы два пальцы ў рот, ухапіўшыся за хворы зуб, з усіх сіл пакруціў і рвануў яго.

— Ды што ты? Зглузду з'ехаў! — злякаўся Кудзельскі.

Але Мінай, не адказаўшы, крутануў яшчэ раз і, вырваўшы нарэшце зуб, ледзь не ўпаў на нары. Перад вачыма паплылі вогненныя колы.

Да яго падбегла жонка Палубінскага, замітусілася.

— Ну, ці ж можна так? — мар-

101

мытаў Кудзельскі. — Сам сабе, рукамі... Што ты за чалавек?

Апрача іх, у зямлянцы цяпер нікога не было. Усе пашлі на аперацыю. Мінай не пашоў з імі толькі таму, што раптоўная хвароба прыкавала яго да зямлянкі.

...Ужо сцямнела, калі партызаны дабраліся да Чыатухі.

— Зойдзем у хаты, абагрэемся, — запрапанаваў Галубаў. І, звяртаючыся да Палубінскага і Гуськова, дадаў: — А вы ў патруль: зменім праз паўгадзіны.

Гуськоў з Палубінскім пашлі ўздоўж вясковай вуліцы. Дашлі да весніц, і толькі павярнулі назад, як раптам пачулі тупат конскіх капыт.

Палубінскі выцягнуў рэвальвер, узвёў курак.

Па дарозе ляцелі сані. У іх сядзела некалькі чалавек.

— Стой! Што за людзі? — аклікнуў іх Палубінскі, выходзячы на сярэдзіну дарогі.

— Мясцовая служба аховы парадку! — вясёла адказалі з саней.

Быццам бізуном ударыў Палубінскага гэты адказ. Ускінуў руку, і, — раз, другі, трэці па санях!

102

Галубаў, пачуўшы выстралы, адразу зразумеў, што затрымлівацца ў вёсцы нельга ні мінуты. Ён і павёў сяброў да весніц. Але раптам на іх зваліўся цэлы град куль.

— Лягай! — крыкнуў начальнік штаба.

Пачалася перастрэлка, але сілы былі няроўныя. Карнікі лезлі на партызан са ўсіх бакоў.

— Трэба адступаць, — сказаў Палубінскі Галубаву. — Адводзь нашых, а я гэтых затрымаю...

Папаўзлі на локцях, на каленах. Непрыкметнымі выбраліся з вёскі, дзе ўсё яшчэ працягвалася лютая страляніна. А Палубінскага ўсё яшчэ не было...

Так і не прышоў ён да самага світання, і сябры зразумелі, што чакаць больш няма чаго...

У поўдзень яны вярнуліся ў партызанскую зямлянку.

— Дзе мой муж? — трывожна сустрэла Палубінская.

— Ён адстаў... вернецца, — Галубаў не меў адвагі глянуць ёй у вочы.

— Вы нешта ведаеце? Чаму маўчыцё?!

103

— Ён... астаўся ў Чыатусе... Даў нам магчымасць адступіць... — амаль прашаптаў Галубаў, апускаючы галаву.

Дзень цягнуўся памалу, запоўнены напружаным чаканнем: а раптам вернецца? Але Палубінскі так і не вярнуўся, і ад гэтага яшчэ цяжэй стала на душы ў партызан. А пад вечар, калі з дазору вярнуўся Гуськоў, стала яшчэ горш.

— Разумееце, — сказаў ён, — чалавека бачыў. Быццам і наш, а мо' і не. Хто ж яго ведае? Па трапінцы ішоў. А сам усё па баках пaглядвае, нібы шукае чаго.

— Чаму ж ты не затрымаў яго? — спытаў Мінай.

— А навошта? Сябе выдаваць?

— А мо' гэта шпіён? — перабіў камандзір атрада. — Эх, стары, маху даў ты!

— Каб толькі ўсё добра абышлося, — панура мармытаў Галубаў і змоўк.

На гэтым і закончылася непрыемная гутарка, не супакоіўшы нікога. На самай справе, што за чалавек хадзіў непадалёку ад зямлянкі? Навошта? Чаго яму трэба?

104

НАЙВЫШЭЙШАЕ МАСТАЦТВА

Нядаўна гастраліраваў у Беластоку Дзяржаўны заслужаны танцавальны ансамбль УССР. Гэтыя гастролі — незвычайная падзея ў культурным жыцці Беласточчыны. Найлепш хіба сведчыць аб тым факт, што зала тэатра імя А. Венгеркі (дзе выступаў ансамбль) у час абодвух выступленняў была запоўнена да апошняга месца, а ўсе білеты (нягледзячы на іх высокую цану) былі выкуплены ўжо за некалькі дзён да назначанага выступлення украінскіх танцораў.

На выступленні Ансамбля прыязджалі людзі са шматлікіх мясцовасцей Беласточчыны.

Дзяржаўны заслужаны танцавальны ансамбль УССР — ансамбль асаблівага характару. Ён не з'яўляецца балетам, хаця ўсе яго члены — артысты - прафесіяналы і патрабуецца ад іх танцавальнага мастацтва не менш дасканалага, чымсьці ад артыстаў балета ва ўсім свеце. Нельга назваць яго таксама народным танцавальным калектывам, хаця танцавальны рэпертуар ансамбля сваімі карэннямі глыбока сягае ў жыццё украінскага народа. У яго характары найбольш прыкмет літаратурнага мастацтва, замкнутага ў танцавальную форму. Як мароз, бяскшталтныя кропелькі вады, асеўшыя на шыбе, пераўтварае ў малюнак вышэйшай дасканаласці, так сыравіна народнага мастацтва, натхнёнага талентам і працавітасцю ўсіх членаў ансамбля, пачынае жыць у новай, непараўнальна прыгажэйшай форме.

Кожны танец праграмы — гэта нейкая частка праўдзівага жыцця, паказанага без слоў. Глядзіш і ўсё становіцца ясным і зразумелым, быццам прачытаная кніжка. У танцах ансамбля няма ніякай выпадковасці, ніводнага непатрэбнага руху, позірку, усмешкі. Усё на сваім месцы, усё патрэбнае, неабходнае. Незалежна ад таго, ці танцор выступае на пярэднім плане, ці ў групе іншых танцораў, стваараючых «фон» нейкай сцэны, кожны з іх мае на ўвазе толькі адно: як найбольш дакладна, ясна і зразумела пераказаць гледачам змест і характар танца. А танцы ў праграме — самыя разнастайныя. Адны развесяляюць, другія хвалююць, а іншыя застаўляюць прызадумацца над жыццём. І не толькі захапляе разнастайнасці танцаў. Ад першай хвіліны, як толькі падняўся занавес, сцэна тэатра загарэлася незвычайнай чаруючай вочы, вясёлкай колераў. І вясёлка гэтая не пагасла ўжо да апошняга акорда. Змяняліся толькі яе адценні, падкрэсліваючы характар і змест танца.

Віктар РУДЧЫК

ФАЛЬКЛОР БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

ПРАЦА Ў БЕЛАРУСКІХ НАРОДНЫХ ПРЫКАЗКАХ І ПРЫМАЎКАХ Беласточчыны

Прыказкі і прымаўкі — самыя кароткія формы вуснай народнай творчасці. У іх народ выказваў свае, сабраныя на працягу стагоддзяў, глыбокія назіранні над з'явамі жыцця і прыроды. «У прыказцы — праўда святая», — кажа сам народ аб сваім творы. Прыказкі і прымаўкі арганічна ўвайшлі і зліліся з народнаю мовай прыдаючы часта звычайным з'явам штодзённага жыцця глыбокі філасофскі сэнс, бо «на ўсё знойдзецца прыказка». Не дзіва тады, што сярод беларускага насельніцтва сустракаем на кожным кроку людзей, якія «без прыказкі і з печы не зваляцца». Асабліва цікавымі і павучальнымі з'яўляюцца прыказкі і прымаўкі аб працы і працавітасці. У іх народ выказаў вялікую пашану да стваральнай працы як адзінай крыніцы ўзбагачэння народа, ствараючы свой ідэал сапраўднага чалавека, асноўнай рысай характару якога з'яўляецца станоўчыя адносіны да працы. Адначасова народ рэзка высмеяў у сваіх прыказках і прымаўках гультайства і гультаёў і пад іх адрасам «сыпнуў слоўцам, як перцам».

Працуй да поту — паясі ў ахвоту.

Хочаш есці калачы, дык не ляжы па пячы.

Хто дбае, той мае.

Пад ляжачы камень і вада не цячэ.

Шукай сабе прыбылі, а другому не жадай пагібелі.

Праца корміць, а лянота псуе.

Раннія птушачкі зубкі цярэбяць, а позні вочкі дзяруць.

Дзе гультай ходзіць, там зямля не родзіць.

Хто летам у халадку ляжыць, той зімою без хлеба сядзіць.

Як жытцо палавее, то гультай млее.

Як жытцо даспявае, то гультай у халадок уцякае.

Здатны да работы, як драўляная піла ў лесе.

З запісаў з Беластоцкага, Бельскага і Гайнаўскага паветаў выбраў і скаменціраваў .

Алесь Чабор

САЛАМЯНЫ ЗБАНОК

З выстаўкі народнай творчасці Беласточчыны, якая была адкрыта ў верасні г.г. у Беластоцкім музеі.

Фота. Г. Рагазінскі

А раніцай усё высветлілася, ды так, што горш і быць не магло. Шпакаў, які быў у дазоры, раптам уварваўся ў зямлянку і здушана крыкнуў:

— Блізка!

— Хто блізка?

— Яны! Чалавек пяцьсот!

Схапіўшы зброю, партызаны выскачылі з зямлянкі. Па краю яра ішлі карнікі. Яны таксама ўбачылі партызан і, правальваючыся ў снег, адразу ж пачалі спускацца ў яр, адкрыўшы лютую страляніну з аўтаматаў.

— Адход, таварышы! — сказаў Мінай, зразумеўшы, што супраціўленне бескарыснае.

Выграшыўшы збіць карнікаў са следу, Мінай пачаў кружыць па карчах, рэзка паварочваючы то ўправа, то ўлева. Гэта і ўдалося яму: гітлераўцы пачалі адставаць, а потым і зусім прашлі побач. І тады, каб зусім уцячы ад іх, камандзір зноў павёў людзей у бок зямлянкі. Мінай цешыўся: пагоні як быццам не чутна. Вось ужо і карчам канец, а наперадзе знаёмы ўзгорак.

105

Але ледзь толькі паспелі яны выйсці на адкрытае месца, як ззаду загрымелі выстралы.

— Хутчэй! У лес! — кінуўся Мінай і тут жа пачуў зларадны радасны голас Васіля Фаменкава:

— Вось ён, Мінай! Я ж гаварыў, што ён тут! Жыўцом бярыце яго, жыўцом!

Марудзіць нельга было, і, на бягу выпусціўшы чаргу ў бок ненавіснага голасу, Мінай крыкнуў сябрам:

— Бяжыце ў розныя бакі! Хутчэй!..

Галубаў, Гуськоў, Шпакаў і Плеханаў паслухмяна павярнулі ўлева, а камандзір з Кудзельскім і Палубінскай панесліся ў правы бок. Абедзве групы скрыліся так быстра, што карнікі часова нават спынілі страляніну.

Але сілы ўжо пакідалі людзей. Кудзельскі падаў, і Мінаю даводзілася падымаць яго. Палубінская хісталася, бы п'яная, і камандзір бачыў, што і яна вось - вось страціць апошнія сілы.

— Яшчэ крыху, браткі. Мы вырвемося, вырвемося! — амаль умаляў ён таварышаў, і яны, перамагаючы неймаверную стому, падпарадкоўваліся ці то гэтым угаворам, ці то сільнай волі свайго сябра і камандзіра.

106

Так і беглі, і ішлі, і амаль паўзлі: спачатку асіннікам, потым перасеклі яр, і нарэшце, апынуліся ў мізэрным беразняку. Скрозь яго відна было занесеныя снегам штабелі дроў.

— Ну, вось мы і вырваліся, — спыніўся Мінай.

З дрэва на іх глядзела сарока. Пакруціўшы доўгім чорным хвастом, яна застракатала і сарвалася з галінкі.

У гэты момант за спіною ў іх раздаліся выстралы. Мінай убачыў, як упаў Кудзельскі: разрыўная куля трапіла яму ў галаву. Схапіўшы Палубінскую за руку, Мінай кінуўся да блізкага ўжо штабеля дроў, але другая куля дагнала і звaліла на снег яго спадарожніцу. Глянуўшы на яе, ён убачыў, як з паўадкрытага рота Палубінскай пацёк чорны струменьчык крыві.

Бацька Мінай застаўся адзін.

Ён усё ж дабег да штабеляў.

107

Перш за ўсё праверыў аўтамат: ці ёсць патроны? І вылаяўся скрозь зубы: засталося штук трыццаць, не больш. Давялося перавесці аўтамат на адзіночныя выстралы.

А эсэсаўцы ўжо заляглі, і на фоне белага снегу выразна вырысоўваліся іх галовы. Прыцэліўшыся ў адну з іх, Мінай націснуў на спуск, і галава ў пілотцы тут жа ўткнулася ў сумёт. Апошнія пахаваліся, і давялося доўга чакаць, пакуль немцы зноў адважыліся выглянуць.

Але, відавочна, і ім не хацелася дарма падстаўляць галовы пад кулі партызана. Яны раздзяліліся на дзве групы і з абоіх бакоў пачалі падбірацца да штабеляў. Мінай апусціўся на калена. Ён цяпер цэліўся дакладна і біў па самых надзейных мішэнях.

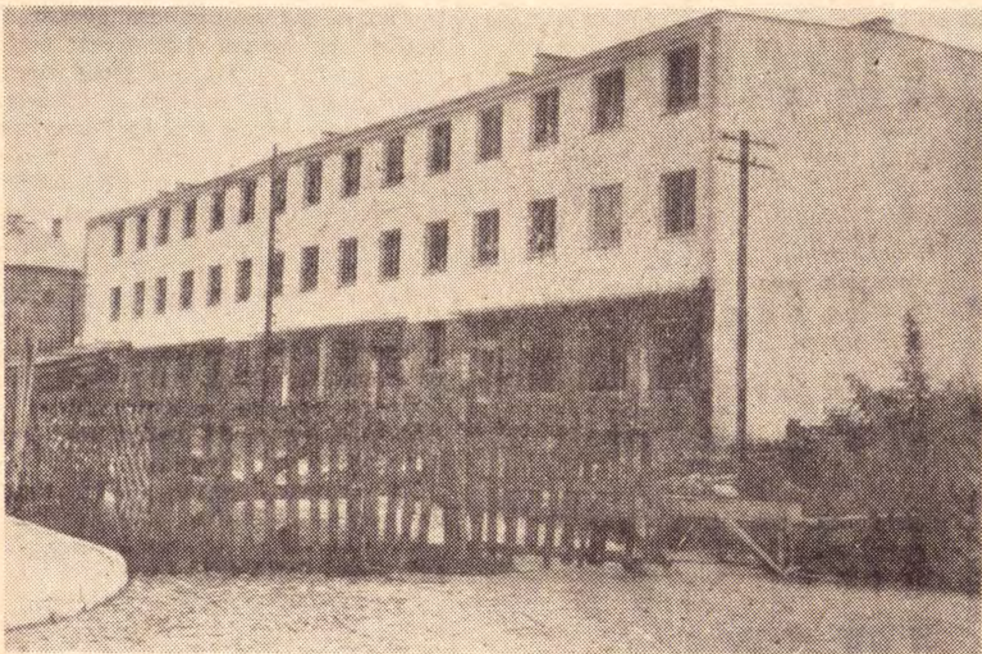
«Першы... другі... трэці...» — лічыў у думках. І раптам пякучая думка апякла яго: «А дык возьмуць мяне! Іх шмат, усіх не пераб'ю. Возьмуць!..»

Не, лепш смерць, але толькі не палон. А значыць, пакуль ты жы-

(Працяг на стар. 7)

108

ДУБРОВА БУДУЕЦЦА

Дуброва незадоўга атрымае новы жыллёвы гмах. Першы паверх прызначаецца на памяшчэнні для крамаў.

Фота: В. Рудчык

НА ГАЙНАЎШЧЫНЕ

ТОРФ — ДОБРАЕ ЎГНАЕННЕ

На Беласточчыне шмат ёсць залежаў торфу. А торф, як усім вядома, можа служыць не толькі як добрае паліва, але таксама і як добрае ўгнаенне. Але гаспадары мала выкарыстоўваюць тарфянікі. Тарфянікі пераважна з'яўляюцца пашаю. Зямлю торфам у нас зусім не ўгнойваюць. А шкада. Угнойваючы палі торфам, можна атрымоўваць большыя ўраджаі.

Некаторыя гаспадары, якія чытаюць сельскагаспадарчую літаратуру, пачынаюць звяртацца да ўлад за дапамогай у гэтай справе. Прыкладам можа паслужыць вёска Храбустоўка ў Гайнаўскім павеце. Па ініцыятыве Трафіма Садоўскага солтыса і раднага Храбустоўкі, сяляне звярнуліся да сельскагаспадарчага праўлення Прэзідыума ПРН у Гайнаўцы з просьбай, каб прыслалі спецыялістаў, якія расказалі б аб карысцях торфу і змералі б таўшчыню пластоў торфу на іх палетках.

Праз нейкі час прыехаў у Храбустоўку спецыяліст, прачытаў лекцыю аб угнойванні торфам палёў, а таксама змераў спецыяльнымі прыборамі таўшчыню торфу на храбустоўскіх палях. Аказалася, што шмат там торфу. Таўшчыня пласта добрага торфу выносіць 4 метры. І так жыхары Храбустоўкі приступілі да выкарыстоўвання торфу не толькі на паліва, але таксама і на ўгнойванне глебы.

КАМБІНАТАР ПАД ШЫЛЬДАМ СЕЛЬГАСГУРТКА

Многія сельскагаспадарчыя гурткі на Гайнаўшчыне добра працуюць і маюць сур'ёзныя дасягненні. Але ёсць і такія, у якіх знайшліся камбінатары і мяшаюць правільна іх развіццю. Гэта наглядна відаць у вёсцы Адрынкі. Пачаткова пад шыльдай сельгасгуртка адзін з багацейшых гаспадароў вёскі купіў сабе малацільны агрэгат. Пазней, калі сельгасгурток меў ужо свой малацільны агрэгат, кіраўніком агрэгата быў такі гаспадар, які меў свой уласны малацільны агрэгат. І ён малаціў двума агрэгатамі з тым разлікам, каб даход за малацьбу мала пападаў у кішэню гуртка. Толькі нядаўна там уладзілі гэтую справу так, як трэба.

ДРЭННА З ГРАМАДСКІМ ФОНДАМ ПАБУДОВЫ ШКОЛ

У грамадзе Чаромуха ў некаторых вёсках вельмі дрэнна выглядае справа з грамадскім фондам будовы школ. Жыхары вёскі Вулька Тэрэхоўска па плану павінны ўнесці 5 960 зл., а ўплацілі толькі 140 зл. Вёска Кузава на 10 480 зл. унесла толькі 1693 зл., а сяляне з Беразышчаў забавязаны заплаціць 2650 зл., а ўнеслі каля 1000 зл.

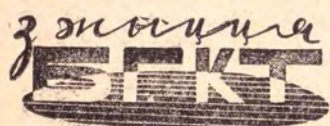
СКРЫНКА ПРАПАНОЎ

Калі актыўны сакратар партыйнай арганізацыі, дык тады і дзейнасць ПОП усебаковая. У Нарве партыйную арганізацыю пры Прэзідыуме ГРН узначальвае аптэкар, Антоні Дыленг. Гэта энергічны і ініцыятыўны чалавек. На апошнім сходзе ён выступіў з прапановай зрабіць скрынку запытанняў і прапаноў. Вось у гэтую скрынку ўжо жыхары Нарвы ўкідваюць запіскі з рознымі пытаннямі і прапановамі, аб якіх не хапае «смеласці» гаварыць на сходах. На адкрытым партыйным сходзе мясцовае насельніцтва атрымае адказ на запытанні.

«НЕ» — ЦВЁРДАЕ СЛОВА ДЫРЭКТАРА

ПОМ у Нарве лічыцца адным з лепшых. Ён даволі вялікі, добра забяспечаны рознымі машынамі, аказвае дапамогу ў рамонце машын сельгасгурткоўцам і сельскагаспадарчым каапературам. Усё было б добра, каб не было там нежыццёвага падыходу да некаторых спраў. Вось, прыклад. У нараўскім ПОМ-е пастаноўлена, што гаручае для трактароў з сельгасгурткоў выдаецца ад 7 да 9 гадзіны раніцы. А калі трактарыст спознiцца на некалькі мінут, дык ужо гаручага не атрымае, і ў той дзень трактар стаіць не выкарыстаны. Нядаўна трактарыст з Чыжоў спазніўся на некалькі мінут, каб атрымаць гаручае. звяртаўся нават да кіраўніцтва ПОМ-у. Але нічога гэта не дапамагло. Ні з чым вярнуўся дамоў. Здаецца, што ў такім выпадку кіраўніцтва ПОМ не мае належнага падыходу да грамадскіх спраў.

І яшчэ адна справа. Нараўскі ПОМ мае шэфства над сельскагаспадарчым каапературам у Макаўцы. Каапературыўшчыкі звярнуліся да ПОМ-у, каб дапамаглі ў час жніва машынамі. Але дзе ж там. Сам дырэктар Мікола Чыкер сказаў сваё цвёрдае слова «не». А летам, як кажа народная прымаўка, «адзін дзень корміць цэлы год». Гэта добра разумее партыйная арганізацыя ў ПОМ-е, якая паказвала дырэктару на няправільнае яго становішча ў гэтай справе. Гаварылі дырэктару, якое шэфства мае хімічная фабрыка Сухой дэстыляцыі дрэўна ў Гайнаўцы над сельскагаспадарчым каапературам у Васьках, дзе не толькі машынамі, але нават і людзьмі дапамаглі ўбіраць з поля хлеб. А Мікола Чыкер нічым не пераймаецца і на закіды не рэагуе. (мх)

Беластоцкі гарадскі аддзел пашырае круг дзейнасці

Гэтымі днямі адбылося пасяджэнне Гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку.

Члены праўлення пастанавілі шырэй выйсці са сваёй дзейнасцю да рабочых ключавых прадпрыемстваў горада. Пастанова гэтая зусім зразумела, зважыўшы, што ў такіх вялікіх прадпрыемствах, як камбінат у Фастах, фабрыка плюшу, прадпрыемства «Сяржана» ці фабрыка «ухвытаў» працуе шмат беларусаў, аднак праца БГКТ не была там дагэтуль наладжана. Праўленне забавязала паасобных членаў да арганізацыі працы БГКТ у гэтых прадпрыемствах. Шмат часу на пасяджэнні праўлення было прысвечана абмяркоўцы працы з моладдзю. Справа ў тым, што святліцу, якая існуе пры гарадскім аддзеле, штодзённа ў пасляабедзенны час наведвае шмат моладзі. Яна цікавіцца беларускай кніжкай, часопісамі, ды і наогул хоча культурна правесці вольны ад працы час у сваім асяроддзі. Аднак арганізацыйныя формы дзейнасці таварыства з моладдзю былі зусім не ўстаноўлены. Таму праўленне аддзела вынесла пастанову, сарганізаваць для моладзі не толькі танцавальныя вечарынкі, але павесці светлацовую працу так, каб да таварыства прыцягваць усё большую колькасць моладзі горада. У сувязі з гэтым вынеслі пастанову, што святліца аддзела будзе адкрыта і ў нядзелю. Праўленне адобрыла намаганні аддзела ў справе арганізацыі музыкальнага курсу і дзіцячага балету. Заняткі пачнуцца ў кастрычніку г.г. Несумненна, што такія формы дзейнасці вельмі атракцыйныя, і яны прыцягваюць да таварыства шырэйшы круг людзей. У заключэнні пасяджэння былі ўведзены некаторыя арганізацыйныя змены ў праўленні аддзела. Старшынёй праўлення выбралі Лявона Другаўца. (вб)

ВАПНАВАННЕ
– справа неабыякавая

(Працяг са стар. 1).

— Я нядаўна тут працую, але на колькі мне вядома, справа вапнавання глебы на тэрыторыі грамадскай рады Рынкі рушыла ўперад восенню мінулага года. Гэта быў толькі пачатак. І ёк ішоў у добрым напрамку. Сяляне, хаця нямногія, вапнавалі на спробу, як ворыўную глебу, таксама і пашы. Некаторыя пераканаліся, што вапнаванне сапраўды дзейнічае дадатна.

— Вядома, што найлепшым перыядам для вапнавання з'яўляецца восень. Як выглядае ў вас падрыхтоўка да «кампаніі» вапнавання?

— Паводле нашых падлікаў на наш раён трэба было 180 тон вапны. Але нялёгка было пераканаць уласнікаў кіслай глебы, што вапнаванне іе — справа неабходная для атрымання лепшых плёнаў у бліжэйшыя гады. Мне даводзілася асабіста, і то не адзін раз, пераконваць многіх гаспадароў аб гэтай неабходнасці. Але вынікі маю. Замест планаваных 180 тон вапны сяляне з майго раёна купілі 192,5 тоны. Цешуся таксама, што паспрыяла пагода і ўвесь транспарт вапны адбыўся вельмі пасяпахова, непараўнальна лепш, чым гэта было ў мінулым годзе. Найбольш вапны набылі перадавыя гаспадары ў раёне, між іншым, Мацей Адамчук, Аляксандр Зінчук, Мікола Крукоўскі з Канцавізны і Хрыстафор Зімнох з Зімнохаў.

— Ці маюцца сеўнікі для вапны?

— Вось з гэтым сапраўдная бяда. Нашы землярабы вымушаны рассяваць вапну ўручную, што наогул перашкаджае рацыянальнаму яе прымяненню. Павятовая спулдзельня ў Лапах мае два сеўнікі для вапны, але яна іх не прадае. Ахвотна набылі б іх нашыя сельскагаспадарчыя гурткі.

Гутарыў: М. Кураш

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ
у агульнасаюзным падзеле працы

(Працяг са стар. 2)

выгаднае геаграфічнае становішча — усё гэта спрыяе ўмацаванню вытворча - эканамічных сувязей Беларусі з іншымі рэспублікамі і эканамічнымі раёнамі краіны, асабліва з раёнамі Цэнтра і Паўночнага Захаду Расійскай Федэрацыі. Гэтыя сувязі складаліся на працягу доўгага часу і ў многім абумовілі паскораны ўздым прадукцыйных сіл БССР.

З кожным днём умацоўваюцца таксама нашы эканамічныя сувязі з Украінай, Прыбалтыкай, Казахстанам, Малдавіяй, Сярэдняй Азіяй і Закаўказзем. Цяжка назваць эканамічны раён, на палях якога не працавалі б беларускія трактары, а па дарогах не імчаліся б магутныя аўтамабілі з эмблемай зубра. Станкі з беларускай маркай адпраўляюцца ва ўсе саюзныя рэспублікі, у 68 саўнаргасаў Расійскай Федэрацыі.

У сваю чаргу мы атрымліваем з братніх рэспублік і эканамічных раёнаў нафту, метал, энергетычнае і тэхналагічнае абсталяванне, каменны вугаль і многае іншае.

У праекце Праграмы КПСС адзначаецца, што побач з удасканаленнем работы саўнаргасаў унутрыэканамічных адміністрацыйных раёнаў будзе таксама ўзмацніцца каардынацыя дзейнасці эканамічных органаў з тым, каб лепш арганізаваць планамернае комплекснае развіццё гаспадаркі буйных эканамічных раёнаў. Таму планавыя і гаспадарчыя органы нашай рэспублікі разам з Дзяржпланам СССР і пры ўдзеле саветаў па каардынацыі і планаванню раёна Захаду, Паўночнага Захаду, Цэнтра і Паўднёвага Захаду будуць настойліва працаваць над удасканаленнем міжраённых сувязей, спецыялізацыі машынабудавання і іншых галін прамысловасці. **Яны павінны выстаўляць прынцыповыя праблемы ўздыму народнай гаспадаркі, якія могуць быць лепш за ўсё вырашаны агульнымі намаганнямі рэспублік і эканамічных раёнаў.**

Возьмем хоць бы пытанне аб асваенні балот і забалочаных зямель Палескай нізіны. Яна зай-

ЛЮДЗІ І ДАРОГА

Калі ехаў або праходзіў хто-небудзь дарогай з Новага Беразова ў Шастакова 2 гады таму, дык не мог не ўстрымацца «эх, дарога». І то ў кожную пару года. Бо нават калі гліністе балота высыхала, дык і тады цяжка было па гэтай дарозе ісці ці ехаць. Жыхары Шастакова пры кожнай большай сустрэчы гаварылі аб неабходнасці пабудовы дарогі ў Новае Беразова. Але не было каму падтрымаць ініцыятыву, пакіраваць справай. У 1959 годзе ў Шастакове быў выбраны солтысам бадзёры селянін Мікола Мароз. У наступным годзе ён узяў у свае рукі справу пабудовы дарогі. Пры цесным супрацоўніцтве і фаховай дапамозе дарожнага майстра Івана Чабая з Новага Беразова 2-кіламетравы адрэзак дарогі быў акопаны равамі і нажвіраваны. Усё зрабілі грамадскім чынам жыхары Шастакова.

Але такой дарогай грамадзяне Шастакова не задаволіліся. Яны вырашылі пакласці маставую. Кіраўнікамі цэннай ініцыятывы аказаліся ізноў солтыс Мікола Мароз і дарожны майстар Іван Чабай. Кожны гаспадар у Шастакове абавязаўся даць 2 $м^3$ камення і 100 зл. Свае абавязацельствы шастакоўцы выканалі. Грошы са складчын прызначылі на пакупку камення. Магчыма і здзіўлены будуць некаторыя нашыя чытачы, асабліва на Дуброўшчыне і Сакольшчыне, што шастакоўцы вымушаны купляць каменне. А так, бо на сваім полі камення яны ўжо не маюць. Напрыклад, на пабудову дарогі, аб якой ідзе гаворка, шастакоўцы куплялі каменне зусім у далёкіх вёсках: Лядах і Падрэчанах. Нягледзячы на цяжкасці ў набыцці камення і жвіру матэрыял гэты быў дастаўлены і ўложана ўжо каля 300 м маставой. Добрая ініцыятыва і шчырыя намаганні заўсёды даюць пажаданыя вынікі.

(МК)

Грамадскі камітэт ПАРП дзейнічае...

Партыйная арганізацыя ў ГРН Зубкі налічвае 115 членаў і кандыдатаў. У гэтым годзе ў рады партыі ўступіла 12 асоб, пераважна жыхароў Коматаўцаў. Асабліва шматлікімі з'яўляюцца партыйныя групы ў Зубрах і Зубках — па 15 членаў і кандыдатаў у кожнай вёсцы. Сярод членаў партыі ёсць таксама старыя дзеячы КПЗБ. Адзін з іх, тав. Іван Майсей, выдатна дапамог нядаўна ў заснаванні сельгасгуртка ў Свіслачанах. Але і маладыя члены ПАРП не застаюцца ззаду. Вось, напрыклад, настаўніца тав. Зося Галай са Скраблякоў. Яна таксама ўнесла свой уклад у арганізацыю сельгасгуртка ў вёсцы.

Цікавай формай працы партыйнай арганізацыі ў ГРН Зубкі з'яўляюцца т. зв. выязныя пасяджэнні арганізацыі ў паасобных мясцовасцях грамады. Такія пасяджэнні адбыліся ўжо ў Мастаўлянах і Лужанах. На сходзе ў Лужанах прысутнічаў прадстаўнік партыйнай арганізацыі з Дарожак. Тут вырашаліся пытанні, звязаныя з работай мясцовай спулдзельні прадукцыйнай.

Кома

ГАЛОЎНАЕ — МАШЫНЫ

Трактар на нашым полі непатрэбны, што ім рабіць будзем; толькі клопатаў нажывем ды і ўсё, — гаварылі некаторыя пажылыя людзі восенню мінулага года ў вёсцы Зімнохі (Лапскі павет). Але не паслухаліся тыя, хто ў механізацыі, у машынах бачыць прагрэс сваёй вёскі, аблягчэнне сабе працы, а шляхам гэтага — большую рэнтабельнасць сваіх гаспадарак. Такіх гаспадароў на пачатку было 10, а потым — 16. У студзені бягучага года яны сарганізавалі ў Зімнохах сельскагаспадарчы гурток. Старшынёю гуртка выбралі старэйшага, але энергічнага гаспадара Міхася Зімноха.

Першым заданнем, якое паставілі перад сабою гурткоўцы, было набыццё важнейшых неабходных гаспадарчых машын. Выкарыстоўваючы належны іх вёсцы фонд развіцця сельскай гаспадаркі, а таксама уносячы свае ўзносы ўжо вясною гурткоўцы набылі трактар «Урсус» разам з камплектным саставам машын, абмалотачны агрэгат з ропным маторам і некалькі іншых дробных машын. Не пашанцавала толькі зімнохаўскім гурткоўцам снопавязалка. Яна аказалася сапсутай, і пакуль удалося ім яе адрамантаваць — ужо жніво закончылася. Прошлае не вернецца, але гэта была віна прадпрыемства продажу ральнічых машын у Старасельцах...

Ніхто цяпер не гаворыць у Зімнохах «навошта нам трактар». У час асенніх работ у полі «Урсус» выкарыстоўваецца поўнасцю. Працуе штодзённа ад світання да змяркання. Аруць ім не толькі гурткоўцы, але амаль уся вёска. Нават гаворыцца, што «спатрэбіўся б яшчэ другі трактар».

М. К.

ДЗЕЦЯМ ВЁСКІ — ШЫРОКІ ШЛЯХ

Нашыя вёскі цешацца сёння не толькі са сваіх гаспадарчых дасягненняў. Ёсць яшчэ іншыя прычыны, якія выклікаюць у сялян радасць і зразумелую гордасць. Вось сялянскія сыны і дочкі з'яўляюцца сёння настаўнікамі, інжынерамі, лекарамі, выконваюць часта адказныя абавязкі ў дзяржаўных установах, абвяргаючы тым самым думкі і меркаванні тых, якія лічылі калісьці, што «хлопскія дзеці» пазбаўлены здольнасцей, што іх адзінае прызначэнне — праца на сельскай гаспадарцы. Дык заглянем, напрыклад, у Мастаўляны ў Беластоцкім павеце.

У жніўні ў водпуск у родную вёску прыехаў з Варшавы Яўгень Зарэцкі — інжынер-авіяканструктар. І не думайце — прыехаў уласнай «Сырэнай». Аднак водпуск сялянскага сына — гэта не толькі адпачынак; трэба ж часам дапамагчы ў рабоце, часта ўжо старэнькім бацькам. І вось Я. Зарэцкі дапамагаў сваім бацькам у абмалотачных працах.

Гордасцю Мастаўлян з'яўляецца таксама Лідзія Зарэцкая. Яна вясною г. г. атрымала дыплом інжынера геадэзіі. Зараз Л. Зарэцкая жыве ў Гайнаўцы, дзе выйшла замуж за лекара — дарэчы, таксама родам з Мастаўлян — Валянціна Савэрына.

Кома

ЧЫТАЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ КНІЖКІ

Публічная грамадская бібліятэка ў Ласінцы (Гайнаўскі павет) прымае актыўны ўдзел у конкурсе «Кніжка на роднай мове ў руках кожнага беларуса», які праводзіць Ваяводская Бібліятэка супольна з Галоўным Праўленнем нашага таварыства. У сучасны момант налічваецца ў ёй 245 экземпляраў беларускай літаратуры.

За вясенні і летні сезон праведзена ўжо тры літаратурныя вечары аб творчасці некаторых беларускіх пісьменнікаў. Шмат дапамагаюць у сарганізаванні такіх вечарын настаўнікі мясцовай школы.

Найбольш кніжак чытаюць Аляксандр Раманюк і Іван Журобскі, якому ўжо амаль 60 год.

Для цікавасці дадаю, што ў так працавіты летні месяц жнівень пошта ў Ласінцы мела 286 пастаянных падпісчыкаў «Нівы». Начальнік мясцовай пошты сказаў, што «Ніву» заўсёды выпісваюць тут найбольш у параўнанні з іншымі часопісамі і газетамі.

(ся)

У МАСТАЦКІХ ГУРТКАХ

Мужчынская група гуртка мастацкай самадзейнасці з Семяноўкі.
Фота Г. Рагазінскі

мае на поўдні Беларусі і поўначы Украіны тэрыторыю, якая перавышае палавіну ўсёй плошчы Вялікабрытаніі або Заходняй Германіі. У нас за мінулыя гады праведзена немалая работа: больш як 200 тысяч гектараў адваявана ў балот для выкарыстання ў сельскай гаспадарцы. Аднак гэта толькі пачатак. Для таго, каб ажыццявіць спрадвечную мару беларускага народа аб асушэнні Палесся,ператварыць яго ў край квітнеючай і не залежачай ад стыхійных сіл прыроды сельскай гаспадаркі, развіць тут высокаінтэнсіўную вытворчасць збожжа, цукровых буракоў, фруктаў, мяса, малака, трэба стварыць у Палессі адзіную водна-меліярацыйную сістэму. Неабходна адрэгуляваць Прыпяць і іншыя мясцовыя рэкі, пабудаваць каналы і вадасховішчы, якія даюць магчымасць кіраваць водным рэжымам глебы.

Меліярацыя Палесся дасць магчымасць асвоіць у Беларусі і на Украіне звыш 4,8 мільёна гектараў зямель і павялічыць на гэтай плошчы аб'ём сельскагаспадарчай прадукцыі, што атрымліваецца з аднаго гектара (у вартасным выражэнні), прынамсі ў 30 разоў. Паводле арыенціровачных падлікаў, **затраты дзяржавы і калгасаў на меліярацыю Палесся акупяцца прыкладна за тры гады.**

Вырашэнне гэтай праблемы адкрые перспектывы небывалага развіцця прадукцыйных сіл Беларусі і паўночных абласцей Украіны, будзе садзейнічаць далейшаму ўздыму не толькі сельскай і лясной гаспадаркі, але таксама многіх галін харчовай і лёгкай прамысловасці. Гідратэхнічнае будаўніцтва, звязанае з меліярацыяй Палесся, дасць магчымасць арганізаваць скразны шлях па Дняпры, злучыць апошні з басейнамі Віслы і Нёмана.

З пабудовай газаправодаў Дашава — Мінск, Шчорс — Гомель, а таксама нафтаправода з Паволжжа ў сацыялістычныя краіны Цэнтральнай Еўропы Беларуская рэспубліка як бы наблізілася да раёнаў здабычы падземнага паліва. Гэта дасць магчымасць не толькі выкарыстаць прыродны газ на будуемай Бярозаўскай і мазут на дзеючай Васілевіцкай ДРЭС, але і ў далейшым стварыць на базе гэтых найбольш прагрэсіўных відаў паліва новыя, яшчэ больш магутныя электрастанцыі. Дзякуючы гэтаму будзе забяспечана апярэджваючае развіццё энергетыкі і поўнасцю электрыфікавана народная гаспадарка рэспублікі. **Беларуская энергасістэма,** аб'яднаная лініямі электраперадачы з раёнамі Цэнтра РСФСР, Прыбалтыкі, Украіны і Польскай Народнай Рэспублікі, **ператворыцца ў адну з састаўных частак Адзінай высакавольтавай сеткі** Савецкага Саюза, у звяно сувязі паміж ёй і электрастанцыямі еўрапейскіх сацыялістычных краін.

Ідучы насустрач XXII з'езду партыі, працоўныя рэспублікі дабіваюцца ўсё новых і новых поспехаў. Намечаны планам трэцяга года сямігодкі аб'ём вытворчасці беларускай прамысловасці перавысіць яе ўзровень 1958 года прыкладна на 41,5 працэнта супраць 26,1 працэнта, прадугледжаных на 1961 год кантрольнымі лічбамі. Гэта значыць, **што наша прамысловасць сёлета перавыканае заданне чацвёртага года сямігодкі.**

Выдатныя, натхняючыя перспектывы адкрываюцца перад працоўнымі Савецкай краіны, перад кожным рабочым, калгаснікам, інжынерам, вучоным. Пад выпрабаваным кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, пад сцягам марксізма - ленінізма наш народ будуе і пабудуе светлы будынак камунізма.

(«Эканамічная газета» № 4 за 28 жніўня г. г.)

Мясцовы «транспарт» савецкага лекара Аляксандры Кісялёвай у Йемене. Яна была там першай жанчынай-лекарам і першым акушэрам-гінеколагам.

ДАПАМОГА СЯБРОЎ

Да гэтага часу адчуваецца ў многіх краінах свету вельмі вялікі недахоп медыцынскай дапамогі.

У Камбоджы адзін лекар прыходзіцца на 87 тысяч жыхароў, у Непале толькі 8 з 100 тысяч чалавек можа разлічваць на месца ў бальніцы, у Бірме з 1000 нованароджаных умірае 167.

Гэтыя цыфры ўзяты з апошніх справаздач Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. Праблема барацьбы з масавым захворваннем, з эпідэміямі, з высокай дзіцячай смяротнасцю стаіць асабліва востра перад маладымі дзяржавамі Азіі і Афрыкі, якія атрымалі цяжкую спадчыну каланіялізму. У Конга, напрыклад, яшчэ няма лекараў афрыканцаў. Як хутчэй вырашыць надзённыя праблемы аховы здароўя? У пошуках адказу на гэтае пытанне маладыя дзяржавы ўсё часцей звяртаюцца да вопыту і дапамогі Савецкага Саюза. На вачах аднаго пакалення з адсталай краіны з поўкаланіяльнымі акраінамі, СССР ператварыўся ў магутную дзяржаву, дабіўся агромных поспехаў не толькі ў эканоміцы і навуцы, але і ахове здароўя сваіх грамадзян.

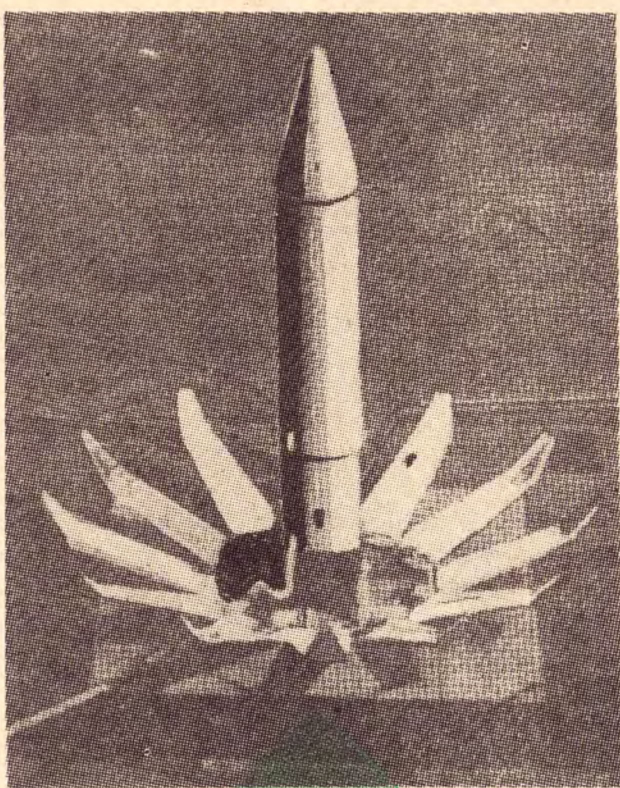
Тысячы іранцаў і эфіопаў абавязаны за жыццё лекарам бальніц савецкага Чырвонага Крыжа ў Тэгеране і Адзіс-Абебе. Добрая слава аб савецкіх медыках разыходзіцца ў Йемене.

Усяго толькі год працавалі савецкія лекары ў Іраку. За гэты час зроблена многа. У цыфрах гэта абазначае: 250 000 чалавек вылечана амбулаторна, вылечана 5000 ляжачых хворых, 2200 праведзена складаных хірургічных аперацый.

Пры дапамозе савецкіх лекараў амаль усім жыхарам Іраку зроблены былі прывіўкі супраць воспы.

Аднак дапамога СССР не абмяжоўваецца толькі пасыланнем лекараў. Не так даўно ў горадзе Пном-Пене адкрылі бальніцу на 500 ложак з паліклінікай — дар савецкага народа сябрам з Камбоджы. Гэтая бальніца адна з буйнейшых у Азіі, забяспечана самым сучасным абсталяваннем і разлічана на лячэнне ўсякіх захворванняў. У бальніцы працуе група спецыялістаў, накіраваных савецкім Чырвоным Крыжам.

Савецкі Саюз дапамагае народу Непала будаваць бальніцу ў яго сталіцы — горадзе Катманду. У канцы 1961 года закончыцца будова і абсталяванне аграмаднай бальніцы ў бірманскім горадзе Гаунджы. Пачалі таксама будову бальніцы ў сталіцы Інданезіі — Джакарце. Прыехаўшы ў тую ці іншую краіну, савецкія лекары заўсёды імкнуцца перадаць свае веды калегам, падрыхтаваць мясцовыя медычныя кадры. І так, у Йемене з дапамогай савецкіх спецыялістаў сарганізавана школу фельчараў, у Іраку савецкія прафесары кіруюць кафедрамі Мусульскага каледжа, у Афганістане савецкія вучоныя чыталі лекцыі ў Кабульскім універсітэце. СССР вялікую дапамогу аказвае слабаразвітым краінам і ў арганізаванні ўласнай фармацэўтычнай прамысловасці. Да гэтага часу многія дзяржавы Азіі і Афрыкі змушаны за вялікія грошы купляць у Еўропе і ЗША нават самыя неабходныя медыкаменты. Зараз савецкія спецыялісты дапамагаюць пабудаваць непадалёк Каіра вялікі завод па прадукцыі хіміка-фармацэўтычных прэпаратаў і антыбіётыкаў. Аналагічныя прадпрыемствы запланавана пабудаваць у Іраку і Індыі.

Гэта амерыканская ракета разам з дзесяткамі іншых ракет будзе ўстаноўлена на новай ваеннай базе СЕНТО непадалёк турэцкага горада Ізміра. Хто ведае куды, у які бок будзе накіравана яе ядзерная боегалоўка? Каму прынясе яна смерць?

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ШТО...

за сродкі і каштоўнасці, якія паглынула другая сусветная вайна, можна было б для кожнай сям'і на свеце пабудаваць 5-ціпакаёвы домік і ўсім дзецям свету запэўніць вышэйшую адукацыю.

Сетка-вадаправод

Гібралтар, як вядома, не мае прыродных крыніц піццявой вады. Аднак вучоныя ўжо 9 месяцаў ваду атрымоўваюць проста з воблакаў. Прычым, дождж у гэтым не дапамагае. У чым справа? Уявіце сабе сістэму вертыкальна распаложаных сетак. Знаходзячыся ў воблаках кропелькі вады пападаюць у ячэйкі сетак і накіроўваюцца ў прыёмныя рэзервуары. Пры гэтым кожны квадратны метр сеткі дае 28 літраў вады за лета і 20 літраў на працягу зімы. 640 квадратных метраў сетак круглы год поўнасцю абяспечвае патрэбы насельніцтва Гібралтара ў піццявую ваду. Такі спосаб абыходзіцца нядорага, танней, чым дыстыляванне марской вады, альбо дастаўка піццявой вады з кантынента.

КІНАТЭАТР „РАСІЯ"

Нядаўна ў Маскве на плошчы Пушкіна пабудаваны агромны кінатэатр. Галоўная зала змяшчае 2550 чалавек. У дзвюх другіх залах, прызначаных для агляду дакументальных, навукова-папулярных і мультыплікатыўных фільмаў, 225 і 200 месц. У адной малой зале — шырокі экран. Кінатэатр пабудаваны па праекту архітэктараў Ю. Шэвердзяева, Д. Солапава і Э. Гаджынскай.

ШКОЛА СЛАНОЎ

Сланы ў Афрыцы ўжо даўно служаць людзям, а ў старажытнасці іх выкарыстоўвалі нават на вайне ў якасці «жывых танкаў».

Зараз існуюць спецыяльныя школы, у якіх вучаць сланоў падпарадкоўвацца чалавеку. «Вучні» гэтыя паступаюць у школу ва ўзросце 12—14 год. Іх ловяць у лясах. Накідваюць на ногі петлі з тоўстых вяровак і прывязваюць да дрэў.

Нялёгка прывесці ў школу гэтых непаслушных «вучняў», яны зусім не хочуць вучыцца і ў шаленстве, абрываючы вяроўкі, рвуцца на свабоду. У дапамогу людзям прыходзяць спецыяльна выдрэсіраваныя сланы. Два з іх падыходзяць з двух бакоў да маладога дзікара, сціскаюць яго сваімі магутнымі целамі і прыводзяць у школу.

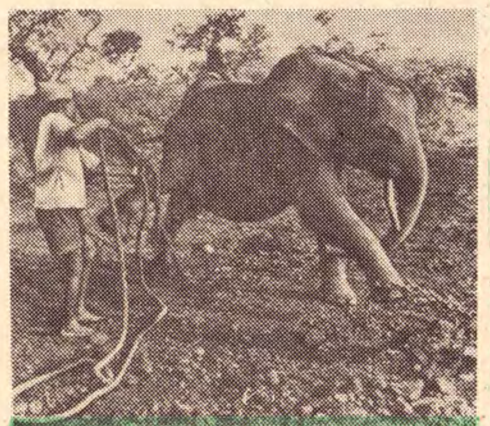
Першыя ўрокі пачынаюцца з дзіўнай працэдуры. Два негры дрэсіроўшчыкі з зялёнымі веткамі ў руках становяцца перад мордай сланяняці на патрэбнай адлегласці. Плаўна размахваючы веткамі ўверх і ўніз перад самым носам свайго вучня, яны напяваюць манатонную мелодыю. Спевакі прыбліжаюцца да слана ўсё бліжэй і бліжэй, і пазней іх веткі закранаюць за хобат і морду слана. Відавочна, пасля такой «музыкальнай апрацоўкі» слон хутчэй успакойваецца і лягчэй паддаецца дрэсіроўцы.

У настойлівай вучобе праходзяць месяцы, а часам і цэлы год, пакуль прыручаны слон пазволіць свайму настаўніку сесць на сябе вярхом. Тады яго вучаць разумець каманды. «Закончыўшы» школу, малады слон пачынае працоўнае жыццё ў пары са старым выпрабаваным у рабоце сланом. Іх запрагаюць разам у плуг, барану ці воз. Не даюць поўнай нагрузкі да тае пары, пакуль малады слон не падрасце і ўмацуецца. «Прадукцыйная магутнасць» рабочага слана вельмі вялікая. Два запрэжаныя сланы замяняюць ад 16 да 20 быкоў.

Сланы, запрэжаныя ў плуг ці барану, апрацоўваюць палі, выкарчоўваюць пні і валяць дрэвы на лесаапрацоўках. У агромных калымагах вывозяць яны з фруктовых плантацый да пабярэжжа бананы і апельсіны.

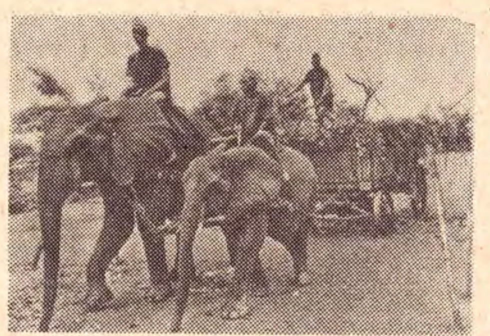
Пяць сільных мужчын стараюцца ўтрымаць адну нагу маладога слана. Гэта нялёгка. Дарослы слон можа цягнуць пяць тон па зямлі.

Перад пачаткам дрэсіроўкі слана неабходна модна прывязаць.

Так слана абучаюць уставаць на каманде.

Першы дзень на рабоце. Абучэнне закончана, наперадзе цяжкое працоўнае жыццё.

Карысны замысел

У розных установах селяніну прыходзіцца патраціць шмат часу на афармленне сваёй справы. А вядома, што час балюча працягваецца меравіта тады, калі на штонебудзь чакаеш.

Павятовая рада ў Дуброве вырашыла парваць з гэтым неразумным абычаем. На калідоры другога паверху ў сваёй сядзібе наладзіла яна выстаўку будаўляных матэрыялаў. Выстаўка цікавая і шмат чаго можа навучыць кожнага селяніна. Паказана тут сыравіна і гатовыя элементы на пабудову дамоў і гаспадарчых будынкаў. Матэрыялы, якія знаходзяцца на выстаўцы не карыстаюцца, на жаль, шырокім застасаваннем у вясковым будаўніцтве, хаця кошт пабудовы памяшкання з гэтых матэрыялаў многа меншы ад коштаў пры традыцыйным будаўніцтве.

Чакаючы на афармленне справы, селянін можа даведацца, напрыклад, што з каменняў, якія багата засмечваюць палі на Дубровшчыне, танным коштам можна сабе пабудаваць прыгожае памяшканне, або хлеў ці іншы будынак. А камень, якраз, хаця яго ў гэтым раёне знаходзіцца ўдосталь, на будаўніцтва выкарыстоўваецца вельмі рэдка. Выстаўка паказвае, што лепш апладзіцца будаваць з вапны, шлакабетону (жужлябетону), з пустакаў, чымся з дрэва і цэглы.

Над сталамі, на якіх ляжаць экспанаты, на сцяне вісяць планы розных тыпаў жыллёвых і гаспадарчых будынкаў. Планы гэтыя абліпаны менавіта на танныя матэрыялы, якія да гэтай пары былі мала выкарыстаны ў вясковым будаўніцтве. Побач планаў знаходзяцца здымкі, дзе бачым ужо гатовыя будынкі, да пабудовы якіх былі выкарыстаны паказаныя на выстаўцы матэрыялы.

Замысел ПРН у Дуброве з'яўляецца вельмі цікавым і патрэбным. Тут спалучаецца добрае з карысным. Прыклад Дубровы варта распаўсюдзіць на ўсе іншыя ўстановы.

В.Р.

Калі няма апекі

Змаганне за званне брыгады сацыялістычнай працы ў Беластоцкім ваяводстве яшчэ параўнальна мала ахапіла прадпрыемстваў і ўстаноў. У Бельскім павеце прыступіла да барацьбы за гэтае высокае званне пяць брыгад, а менавіта ў Бельску ў рашарні адна брыгада і 4 брыгады на поште ў Браньску. Было гэта вясною мінулага года. Члены гэтых брыгад прынялі спецыяльныя абавязацельствы, якія былі апрацаваны для сацыялістычных брыгад пасобных прадпрыемстваў.

Брыгада пісьманосцаў з Браньска на працягу аднаго года выканала ўсе гэтыя абавязацельствы. Важнейшыя з іх: закончыць усім членам брыгады 7 класаў, прымаць актыўны ўдзел у грамадскай працы, дабіцца высокага ўзроўню падпіскі часопісаў, прыкладна паводзіць сябе ў хаце і ў працы і г. д. Але гэтага высокага звання — брыгады сацыялістычнай працы — паштовая брыгада не атрымала. Чаму?

Справа ў тым, што брыгадамі сацыялістычнай працы няма каму цікавіцца на Бельшчыне. Акруговае праўленне прафсаюзаў і Ваяводскае праўленне ЗМС, да якіх непасрэдна належыць апека над брыгадамі сацыялістычнай працы, на Бельшчыну не ездзіць. Таму да гэтага часу і няма на Бельшчыне ні аднае брыгады сацыялістычнай працы.

(мх)

Гэта ж не прыма-апрыліс

27 жніўня, нядзеля, 8 гадзін. У вёсцы Плюцічы можна ўбачыць моладзь і старэйшых па-святочнаму апранутых. Людзі збіраюцца каля солтыса, каля святліцы і... чакаюць. Так прасталі да гадзіны 11. На каго яны так чакалі?

У сувязі з ваяводскімі дажынкамі ў Шэпятове ў нашай грамадзе адбыўся сход, на якім прадстаўнікі Павятовага Аддзела сельгасгуртукоў у Бельску Падляшскім закранулі пытанне аб тым, каб выбраць 40 дэлегатаў на дажынкі. А калі жадаючых будзе больш, тады прышлюць дзве машыны. Толькі каб усе чакалі ў 8 гадзін.

І ўсе чакалі. Але ніхто не прыехаў да нас.

Пытаем, навошта абяцалі і чаму падвялі?

Віктар Астроўскі
Плюцічы

„Лявоніха" ў Дубічах

Беларуская эстрада «Лявоніха» ў апошні час наведала шмат вёсак Гайнаўшчыны, у гэтым ліку Старакорнін, Істок, Чэхі Арлянскія, Грабавец, Кляшчэлі, Дубічы Царкоўныя. Усюды эстрада была горача прынята насельніцтвам.

Асабліва ў Дубічах Царкоўных з нецярплівасцю чакалі беларускай эстрады. Урэшце прыехаў «пэкаэс». Моладзь і старэйшыя пачалі накіроўвацца ў школу. Канцэрт пачаўся ў 20 гадзін на школьным панадворку.

Беларускія песні і танцы вельмі спадабаліся гледачам. Жыхары вёскі ўдзячны артыстам беларускай эстрады «Лявоніха» за тое, што яны наведалі нашу вёску, і просяць, каб часцей прыязджалі да нас.

(мп)

Стонка ў Ласінцы

На тэрыторыі Ласінкаўскай грамадскай рады нарадовай (Гайнаўскі павет) налічваецца 4.320 гектараў ворнай зямлі.

Небяспечная для бульбяных пасадак «стонка» паявілася ўжо на плошчы 65 гектараў і 28 араў. На жаль, да гэтае пары ўсё яшчэ мала ўдзяляецца ўвагі барацьбе са «стонкай».

(ся)

КІНО

Праграма ад 26.IX. да 1.X.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Навасады
„Milcząca gwiazda" (polski) 27. IX. — 1. X.

Нараўка
„Dwoje z wielkiej rzeki" (polski) 26. IX. — 1. X.

Кляшчэлі
„Cień" (polski) 26 — 28. IX. i „Czas przeszły" (polski) 29. IX — 1. X.

Чыжы
„Dowidzenia do jutra" (polski) 27. IX. — 1. X.

Чаромуха
„Trzy kobiety" (polski) 26 — 28 IX. i „Historia jednego myśliwca" (polski) 29. IX. — 1. X.

Нараў
„Domek z kart" (polski) 27. IX. — 1. X.

Белавежа
„Orzeł" (polski) 26 — 28. IX. i „Ludzie z pociągu" (polski) 29. IX. — 1. X.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля
„Prawdziwy koniec wielkiej wojny" (polski) 27. IX. — 1. X.

Боцькі
„Historia współczesna" (polski) 27. IX. — 1. X.

Гродзіск
„Zobaczymy się w niedzielę" (polski) 29. IX. — 1. X.

Браньск
„W ciszy stepowej" (ZSRR) 26 — 28. IX. i „Sprawa trzynastu" (ZSRR) 29. IX. — 1. X.

Райск
„Biały niedźwiedź" (polski) 27. IX. — 1. X.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Драгічын
„Pierwsza lekcja" (bułgarski) 26 — 28. IX. i „Czerwony atrament" (węgierski) 29. IX. — 1. X.

Мілейчыцы
„Zamach" (polski) 26 — 28. IX. i „Mąż swojej żony" (polski) 29. IX. — 1. X.

Нурэц
„Ostatni strzał" (polski) 26 — 28. IX. i „Popiół i diament" (polski) 29. IX. — 1. X.

Мельнік
„Pigułki dla Aureli" (polski) 26 — 28. IX. i „Mąż swojej żony" (polski) 29. IX. — 1. X.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Супрасль
„Wzgórze 905" (jugosłowiański) 26 — 28. IX. i „Życie przeszło obok" (ZSRR) 29. IX. — 1. X.

Міхалова
„Ewa chce spać" (polski) 26—28 IX. i „Czas przeszły" (polski) 29. IX. — 1. X.

Гарадок
„Awantura o Basię" (polski) 26 — 28. IX. i „Milczące ślady" (polski) 29. IX. — 1. X.

Чорна Весь
„Zbuntowana orkiestra" (holenderski) 26 — 28. IX. i „Sprawa trzynastu" (ZSRR) 29. IX. — 1. X.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Krzyż walecznych" (polski) 27. IX. — 1. X.

Крынкі
„Ewa chce spać" (polski) 26—28 IX. i „Wrzesień 1939 r." (polski) 29. IX. — 1. X.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Новы Двор
„Dowidzenia do jutra" (polski) 30. IX. — 1. X.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.

Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPIK „Ruch" Nr 102-7-183 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.

Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich (pk i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie; 5 $ — w USA.

Nakł. 5000. Bitk. B-3

ДОБРАЯ ІНІЦЫЯТЫВА

Па ініцыятыве настаўнікаў і кіраўніка пачатковай школы ў вёсцы Старое Ляўкова (Гайнаўскі павет) ужо некалькі год існуе арганізаваны беларускі самадзейны калектыў. Многія выступленні калектыву адбываліся ў памяшканні прышкольнай святліцы. Калектыў вельмі працавіты і актыўны. 20 жніўня выступаў на дажынках у Новым Беразове. Потым выступала беларуская эстрада «Лявоніха». Вельмі многа сабралася людзей убачыць выступленне з Беластока.

Весела жывуць гурткі. Моладзь не расстаецца з песнямі і забавамі. Весела, культурна і радасна праводзіць яна вольны час. На дажынках у Новым Беразове сабралася многа гурткоў вясковых самадзейнікаў і ўсіх весялілі сваімі песнямі. Вечар прайшоў культурна, весела, спакойна. Моладзь, якая наведала дажынкі, належыцца пахвала за такія яе паводзіны. Калектывам жадаем далейшых поспехаў у іх карыснай культурнай працы.

Янка Цялушэцкі
Новае Ляўкова

ПАДЗЯКА

Жыхары Новага і Старога Ляўкова (Гайнаўскі павет) складаюць падзяку і жадаюць далейшых поспехаў у працы працаўнікам кіно «Лес» у Нараўцы за тое, што раз на два тыдні (заўсёды ў пятніцу) прыязджаюць з дэманстрацыяй добрых фільмаў.

Янка Цялушэцкі

(Праціяг са стар. 3)

вы, трэба змагацца і біць іх, біць, біць!..

...Ён пачаў памалу адпаўзаць: спачатку да другога штабеля дроў, потым далей, да трэцяга. Кулі зноў засыпалі гусцей, фантанчыкамі падымаючы снег навокал яго цела. А ён усё поўз і поўз, усім тулавам зарываючыся ў падатлівы снегавы пух. Вось і яшчэ адзін штабель, здаецца чацвёрты, а мо пяты... Выстралы чуліся цяпер ззаду, ля самага першага штабеля, які з крыкам пачалі штурмаваць эсэсаўцы, і, карыстаючы часовай гэтай адстрочкай, Мінай раптам падняўся і са ўсіх сіл паімчаўся па цаліне ў бок блізкага ўжо лесу.

Вечар застаў яго на старым парубе. Мінай змахнуў з пянька шапку снегу і сеў. Трэба ўцякаць далей. Але куды, дзе схавацца ад праследавацеляў?

І раптам падняўся з пня, шырока адчыніў вочы: лепш за ўсё дахаты, у Пунішчы. Дзе-дзе, а там яго шукаць не будуць. Ім і ў галаву не прыйдзе шукаць яго ў маці!

(Праціяг за тыдзень)

109

ЛЮДЗІ ШУКАЮЦЬ БЯДУ

КУРЫНЫ ЗЛОДЗЕЙ

Бaгдану Бжостка, жыхару Беластока (вул. Млынова 12) 21 год. Цешыцца ён дасканалым здароўем, але працаваць яму не хочацца, а прынамсі займацца агульнакарысной працай. Вырашыў ён паспрабаваць зладзейскай прафесіі. Зладзеі, аднак, таксама бываюць розныя. Багдан Бжостка пацікавіўся дамашнімі птушкамі. Ён дабраўся да куратніка Казіміра Артымюка, які жыве ў Беластоку (вул. Кавалерыйская 25) і сцягнуў з гэтага куратніка 17 курыц. Падыйшоўшы вуліцай Кавалерыйскай да нумара 55, Б. Бжостка спыніўся ля куратніка Юрыя Забеля і тут падабраў яшчэ дадаткова 6 курыц. На шчасце Б. Бжостка не мог доўга любавацца курыным супам, бо міліцыянеры з IV камісарыяту МО ў Беластоку выкрылі яго прыхільнасць да курэй, а пракурор г. Беластока прыказаў часова арыштаваць злодзея.

СПЕКУЛЯНЦЫЯ ДОЛАРАМІ

Аляксандр Мудэль з вёскі Слохы ў Сямяціцкім павеце і Уладзімір Дрывульскі з г. Сямяцічы захацелі зарабіць на продажы долараў. Як вядома, гандаль замежнай валютай лічыцца злачынствам. Таму павятовы пракурор у Сямяцічах прыказаў абодвух спекулянтаў часова арыштаваць.

П. БЯДА

УВАГА:

Падпісчыкі і чытачы савецкага друку

Сістэматычна і тэрмінова будзеце атрымоўваць савецкія часопісы і газеты, калі падпішацеся на іх у Прадпрыемстве распаўсюджвання друку і кнігі «Рух».

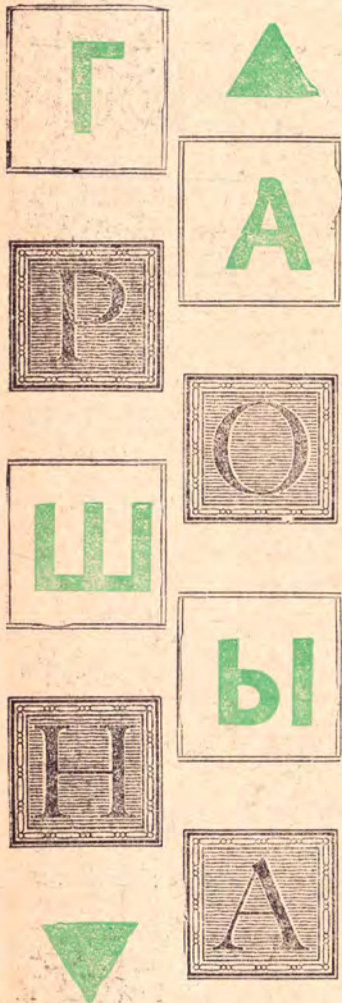
Падпіску на 1962 г. на ўсе савецкія выдавецтвы прымаюць ужо Аддзелы і Дэлегатуры «Рух» у павятовых гарадах, а таксама Гарадскі Аддзел у Беластоку, вул. Ліпова 32 а.

Да 15 лістапада г. г. заказваць можна часопісы, а да 20 снежня 1961 г. — газеты.

Заказы на савецкі друк можна пасылаць на гадавы, паўгадавы і квартальны перыяды.

Усе выдавецтвы заказваць трэба згодна з актуальным прэйскурантам цэн, які знаходзіцца ва ўсіх пунктах «Руху».

Адначасова паведамляем, што «Рух» увёў у гэтым годзе ўзгодненую для чытачоў форму падпіскі савецкага друку праз уласныя кіёскі і магазіны. Намечаныя пункты ў пасобных паветах, у якіх знаходзяцца актуальныя прэйскуранты цэн, а таксама паведамлені аб прыёме падпісной платы паздоляць чытачам лягчэй і на месцы зрабіць падпіску на савецкі друк.

Гэтая гісторыя пачалася ў суботу. У Максімаву хату, дзе сабралася праўленне сельгасгуртка, зайшоў незнаёмы і папрасіў напіцца.

— Мабыць здалёк? — пацікавіўся дзед Максім, падаючы незнаёмаму кружку.

— З горада, — коратка адказаў той.

— Па справе, ці так сабе дазволілі? — дапытваўся дзед.

— Па культурнай лініі раз'язджаю.

— Культурная лінія... значыць тэатр пакажаце? — не сунімаўся Максім.

— Тэатр ерунда! Я з гарошынай езджу.

Члены праўлення бліжэй падышлі да незнаёмага.

— Якая ж гэта гарошына, можна пацікавіцца? — спытаў Максім, падморгваючы суседу.

Прыезджы выцягнуў з кішэні звычайную гарошыну і, трымаючы яе ў двух пальцах, быццам брыльянт, паказаў прысутным.

— Мо' ад хваробы лечыць? — пацікавіўся Максім.

— Ад суму, — паправіў незнаёмы.

— Цікава паглядзець, — сказаў нехта.

— За 10 злотых пакажу, — згадзіўся прыезджы.

Матвей падаў манету, а незнаёмы выцягнуў з кішэні тры каляровыя, бакелітавыя шкляначкі, палажыў на стол гарошыну і, паганяўшы яе шкляначкай, сказаў:

— Угадай, пад якой ляжыць.

Матвей падняў зялёную шкляначку. Пад ёю была гарошына. Прыезджы падаў Матвею 20 злотых.

— Давай яшчэ за дзве дзесяткі, — прапанаваў Матвей. Калі ён падняў чырвоную шкляначку незнаёмы зноў выплаціў яму выйгрыш.

— Паўсотню стаўлю! — вырваўся Матвееў сусед.

Прыезджы памяшаў шкляначкі. Сусед падняў зялёную і атрымаў выйгрыш.

— А я на чырвоную, — сказаў дзед Максім, вымаючы «сотню». Ён падняў чырвоную шкляначку і, атрымаўшы выйгрыш, папляваў на банкнот.

— Сёння хопіць, — сказаў прыезджы, хаваючы шкляначкі. — Відаць адсырэла мая гарошына. Вільгаць шкодзіць гароху, як рэўматызм чалавеку. Вечарам уся вёска ведала аб выйгрышах. Прыезджага дурнем гарохавым называлі.

— Заўтра я з яго нагавіцы садру, — хваліўся Матвей.

Раніцай у Максімавай хаце сабралася цьма народу.

— Міленькі, я на выйграную сотню стаўлю, — першым адазваўся Максім.

Прыезджы памяшаў шклянкі. Максім падняў белую і, убачыўшы там гарошыну, закрычаў:

— Ух, ты, міленькая! Вось, гэта дык сапраўды культура.

— Пяцісотку стаўлю! — крыкнуў Матвей.

Ён бачыў, як гарошына зноў затрымалася пад белай шклянкай. Падняў яе і ўбачыў... дулю. Матвей выняў з кішэні «пяцісотку» і са ўздохам працягнуў прыезджаму.

— Я таксама на пяцьсот іду, — аб'явіў Максім, спадзеючыся, што прыезджы не заўважыў, як ён падлажыў другую гарошыну. Матвей, прыкмеціўшы маніпуляцыю дзеда, палажыў на стол другую «пяцісотку» і закрычаў:

— На тысячу, Максім, я даплачваю.

Максім падняў чорную шклянку, пад якую ўлажыў сваю гарошыну.

Прайгралі.

Не прайшло і гадзіны, а ў кішэнях ва ўсіх свістала. Прыезджы, схаваўшы «культурныя прылады», ветліва развітаўся.

— Ніколі ў жыцці не бачыў так каштоўнага гароху, — прабурчэў Максім.

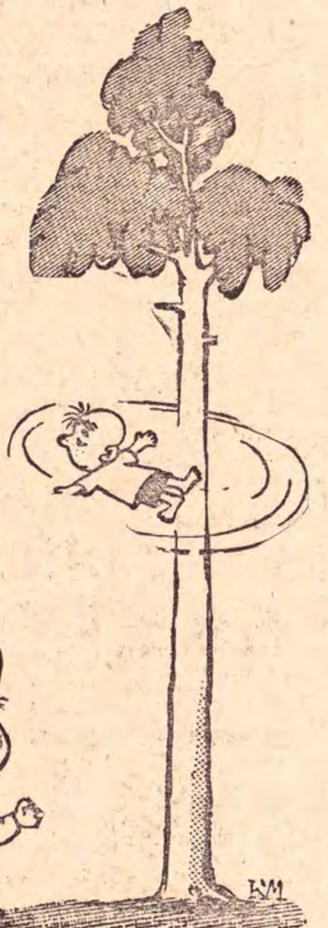
Мілыя грамадзяне, калі ў людзей мозг з гарошыну, іх заўсёды абыграюць.

Дзядзька Лявон

Падзел Алжыра паводле намеру французскага ўрада.

— Ты мне тут фокусаў не паказвай. Я ж табе ўжо даўно сказаў, што на лётчыка не пойдзеш

У ЦЫРКУ

Сын: — Глянь, мамка, во леў. Кажуць, ён людзей есць.

Маці: — Ат, гэта можа ў цёплых краінах. У нас, дык людзей гарэлка з'ядае.

Юрка Скепка
Альхоўка

ПРЫЧЫНА СМЕРЦІ

На тым свеце святы Пятро пытае новую душу:

— Ты памятаеш апошнюю хвіліну перад смерцю?

— Памятаю апошнія словы маёй жонкі: «Давай я цяпер паведу самаход», — адказвае душа.

Ірэна Пэкала
Сапава

Коцікаў хвосцік

— Ясю, не бяры коціка за хвост, бо ён цябе ўдзярэ!

— Тата, коцік жа ў хвасце не мае пазуроў.

Аляксандр Макаль
Крушыняны

Шкодны туман

Сустрэліся два суседзі. Адзін кажа другому.

— Усё ж такі туман вельмі шкодны для садавіны?

— Пэўна! Учора раніцай у час туману ў мяне ўсе яблыкі абабралі.

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

КАЛІ

— Міхась, — пытае сусед суседа, — не ведаеш, калі будзе добрае надвор'е?

— Як дождж перастане, — адказаў той.

Янка Зда095ўскі
Лесна

ДОБРАЯ рэпутацыя

— Як вас называюць?

— Як хто хоча: жонка — распуснікам, бацька — гультаём, суседзі — зладзеем, толькі адзін адвакат хваліць.

Юрка Шумелюк
Рыбалы

— Мая даражэнькая, ужо ў нішто нельга верыць. Першы чалавек, які жыўцом паляцеў да неба — няверуючы!

— Павер, дарагі, што гэты цёплы подых нічога добрага не варожыць.

СЯРГЕЙ МІХАЛКОЎ

ЛЕЎ і ЯРЛЫК

Прачнуўся Леў, стаў кідацца, злавацца,
Парушыў цішыню шалёны, грозны рык —
Якісьці звер над Львом задумаў пасмяяцца:
Для здзеку пачапіў на хвост яму ярлык.
Накрэмзана «Асёл», ёсць нумар дробʼю, дата,
Пячатка круглая і подпіс кручкаваты...
Леў
Ускіпеў:
Як быць? Сарваць ярлык?! А нумар? А пячатка?!
Ці не паруша ён парадку?..
Яшчэ дзе прыйдзецца адказ трымаць!
Рашыў ад ярлыка пазбавіцца законна,
На Зборышчы звяроў параду атрымаць.
«Я Леў або не Леў!?» — спытаў ён раздражнёна,
Аж рэха загрымела навакол...
«Фактычна — Леў! — сказаў Шакал з паклонам,—
А юрыдычна, бачым, Вы — Асёл!»
«Ці ж я Асёл, калі не ем я сена?!
Я Леў або не Леў! Хай скажа Кенгуру!»
«Так! — Кенгуру ў адказ. — Вы знешне, несумненна
Нагадваеце Льва, а чым — не разберу!..»
«Асёл! Што ж ты маўчыш?! — Леў кажа ў замяшанні, —
Падобны я на тых, хто спаць ідзе ў хлеў?!»
Асёл задумаўся і выклаў меркаванні:
«Яшчэ ты не Асёл, аднак ужо не Леў!..»
Дарэмна Леў прасіў і прыніжаўся,
Ваўку даводзіў, на Шакала націскаў...
Без спачування ён, вядома, не застаўся,
Ды ярлыка ніхто з яго не зняў.
Леў выгляд страціў свой, марнець пачаў памалу
Дарогу саступаць каму папала
І неяк на зары, з пячоры Льва
Данеслася асліпае «І-ва!»

Падчас ярлык мацней за Льва!

Пераклад Э. Валасевіча

